

**NO TOTS ELS HUMORS
SÓN IGUALS**

David Bueno i
Torrens

Professor i investigador
de genètica de la UB i
divulgador de la ciència

Humor en majúscules

Aquestes dies s'ha parlat molt de l'humor, en el context de la llibertat d'expressió i de si hauríem, o no, en democràcia, d'autoimposar-nos límits. Som l'única espècie que té sentit de l'humor, i l'utilitzem de forma habitual en les nostres interaccions socials. L'humor té un lloc especial al nostre cervell, i l'estudi del seu funcionament aporta dades que ens permeten aprofundir en el concepte més ampli d'humanitat. És d'això del que vull parlar, en homenatge a tots els humoristes que d'una o altra manera veuen coartada la seva feina, en algunes ocasions de manera absolutament traumàtica, però que malgrat tot la continuen fent, en clara contribució al sentit més profund i ampli de la paraula humanitat.

L'HABILITAT PER DETECTAR l'humor és un procés cognitiu molt sofisticat que provoca l'activació de zones molt diverses del cervell, implicades en la resolució d'incongruències, la gestió social i emocional, el sentiment de benestar, la detecció de situacions que requereixen una atenció especial —com per exemple de perill— i la presa de decisions. Es gesta quan el que escoltem o veiem difereix del que havíem anticipat, segons el context en què ens trobem i en funció de l'experiència de cadascú. Per aquest motiu, els acudits indueixen a pensar una cosa per finalment canviar-la per una altra de xocant, o situen en una mateixa imatge elements aparentment contraposats, la qual cosa obliga a una reinterpretació reflexiva, crítica i creativa en funció del context. Per això el sentit de l'humor més elaborat contribueix a pensar, a eixamplar els límits in-

tel·lectuals, i des d'aquest punt de vista ha de ser irrenunciable.

DES D'UN PUNT DE VISTA EVOLUTIU es considera que, a mesura que els homínids van anar evolucionant i els seus mecanismes mentals van anar adquirint més grau de creativitat per resoldre problemes, especialment en contextos socials complexos,

El sentit de l'humor més elaborat contribueix a pensar, a eixamplar els límits intel·lectuals, i des d'aquest punt de vista ha de ser irrenunciable

també van començar a utilitzar dreceres mentals per preveure i anticipar-se a les situacions. Tanmateix, però, aquestes dreceres poden provocar falses inferències. És aquí on s'origina el sentit de l'humor, que s'ha d'entendre com el plaer que provoca reconciliar les discrepàncies entre el que inconscientment havíem suposat i la realitat objectiva.

NO TOTES LES PERSONES, però, percebem l'humor de la mateixa manera ni amb la mateixa finor, ni tampoc tots els humors són iguals. Segons l'activitat diferencial de les diverses parts del cervell implicades, es poden distingir quatre tipus d'humor: el que allibera tensions socials, la qual cosa contribueix a promoure relacions més benivolents; el que permet veure les coses negatives des d'un angle diferent, que permet que augmenti la confiança en un mateix; l'agressiu, que es caracteritza per l'ús del sarcasme, la burla i crítica, i que és el que amb més freqüència pot resultar ofensiu per a algunes persones, i l'autodestructiu, que es basa en la crítica pròpia i permet obtenir l'aprovació dels altres.

FINALMENT, s'ha demostrat que les persones amb més sentit de l'humor tenen més neurones en les zones implicades, però tanmateix també s'ha vist que la cultura, a través de l'aprenentatge, modula molt les connexions en aquestes mateixes zones. I també ho fa la situació social de cadascú. Per exemple, les persones que pateixen d'ansietat social tenen disminuïda la capacitat de percebre l'humor, i els augmenta la tendència a interpretar-lo de manera agressiva. En resum, un sol bon acudit pot contenir tot el còctel de la humanitat, en totes les seves dimensions.

XAVI RAMIRO